

Discipline	Omschrijving	Tools
	<p>Signalering</p> <p>Professional signaleert mogelijk kwetsbare oudere op basis van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • regulier contact • signalen sociale omgeving • signaal professionals 	<p>> Vroegsignalering in de thuissituatie</p>
<p>Huisartsenpraktijk</p>	<p>Vroegsignalering</p> <p>Risicofactoren m.b.t. kwetsbaarheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • multimorbiditeit • één of meer geriatric giants (vallen, ondergewicht, incontinentie, decubitus, depressie, communicatiestoornis) • het ontbreken van een sociaal netwerk • frequent praktijkbezoek • recent verlies van een partner • alleenstaand zijn • moeite hebben eigen regie te voeren • een lage opleiding • laaggeletterdheid • een recente ziekenhuisopname • een overbelaste mantelzorger • polyfarmacie • frequent gebruik huisartsenspoedpost/SEH 	<p>> BeterOud 'Hoe pak je vroegsignalering aan?'</p> <p>> HIS-referentiemodel</p>
<p>Sociale omgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mantelzorger, familie, buren • Vrijwilligers zoals kerk/parochie, moskeeën, vrouwenvereniging, migrantenorganisaties, zelforganisaties • 'Zakelijk': woningbouw, bezorgdiensten, huishoudelijke hulp, wijkagent, middenstand • Sociaal werk • GGD 	<p>Niet-pluis gevoel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar betrokken professional (wijkteam, wijkverpleegkundige of huisartsenpraktijk afhankelijk van aard problematiek) 	<p>> Signalen rond voeding? Goed gevoed ouder worden</p> <p>> Om U 3.0: 4D signaalkaart kwetsbare ouderen voor huishoudelijke medewerkers</p>

Discipline	Omschrijving	Tools
Wijkverpleging en thuiszorg		<ul style="list-style-type: none"> > Toolbox indicatieproces > Richtlijnen kennisplatform V&VN
Paramedici		<ul style="list-style-type: none"> > Paramedische richtlijn Kwetsbare ouderen 2024 > Toolkit vroege herkenning en behandeling ondervoeding > Multidisciplinaire richtlijn Ondervoeding > Singaleer ondervoeding (voedingscentrum)
Openbaar apotheker	<p>Signalering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij contact in de apotheek of bij de patiënt thuis signalering van risicofactoren m.b.t. kwetsbaarheid: multimorbiditeit, polyfarmacie, problemen met ordening van medicatie, één of meer geriatric giants. Denk ook aan signalering niet opgehaalde medicatie met mogelijk problemen/ (financiële)stress als oorzaak <p>Signalering op farmacotherapeutische problemen bij ouderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • medicatiebewaking bij terhandstelling (o.a. op wisselwerking, overgevoeligheden) • farmacotherapeutische analyse gericht op opsporing specifieke problemen zoals een proactieve screening op bijvoorbeeld valrisico verhogende geneesmiddelen, therapieontrouw/ ordeningsprobleem, ontbreken van preventieve medicatie • periodieke farmacotherapeutische analyse m.b.t geïndividualiseerde distributievorm (GDV) bij ouderen die een medicijnrol gebruiken. Net als bij een medicatiebeoordeling wordt de farmacotherapie als geheel bekeken, alleen hoeft dit niet altijd gekoppeld te zijn aan een gesprek met de patiënt • medicatiebeoordeling conform Multidisciplinaire richtlijn Polyfarmacie bij Ouderen 	<ul style="list-style-type: none"> > Valrisicotest vanuit lokale/regionale samenwerking rondom valpreventie > G-standaard Apotheek Informatie Systeem: Medicatiebewaking in de G-Standaard — Z-Index > MFB's, zorgschillen, clinical rules voor proactieve screening: Medisch Farmaceutische Beslisregels (MFB's), KNMP > KNMP-richtlijn GDV: Geïndividualiseerde Distributievorm (GDV) > MDR Polyfarmacie bij Ouderen

Stap 1 Signalering (vervolg)

Discipline	Omschrijving	Tools
Tandarts/mondzorg		> Screenings- en verwijsinstrument Mondzorg
Tweede lijn <ul style="list-style-type: none"> • Ziekenhuis (ontslag/transmurale zorgbrug) • SEH (overdracht zorg avond, nacht en weekenden (ANW)) • Eerstelijnsverblijf (ELV) (ontslag) • Geriatrische revalidatiezorg (GRZ) • Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)		

1

2

3

4

5

6

Vroegsignalering houdt het vroegtijdig signaleren van problemen in om latere escalatie te voorkomen. Verschillende beroepsgroepen in het medische en sociale domein hebben tools ontwikkeld om eerste signalen op te merken (zie schema).

In het hoofdstuk **Vroegsignalering** wordt uitgebreid ingegaan op de achtergrond van vroegsignalering door sociale omgeving en professionals. Integrale proactieve zorg vergt een samenbrengen van signalen vanuit verschillende betrokkenen, en dus samenwerking tussen alle betrokkenen in de wijk/regio.

Signalen van kwetsbaarheid kunnen zowel bij het sociaal wijkteam, het team wijkverpleging of de huisartsenpraktijk binnenkomen via mantelzorger en de sociale omgeving, apotheek of via andere professionals (fysiotherapie, diëtist, sociaal werker e.v.a.).

De medewerkers van de huisartsenpraktijk kunnen zelf kwetsbaarheid signaleren bij regulier contact (assistente, praktijkondersteuner, huisarts, e.a.). De huisartsenpraktijk kan ook aan vroegsignalering doen door bijvoorbeeld jaarlijks de ingeschreven 75-plussers uit te draaien en te beoordelen op risicofactoren m.b.t. kwetsbaarheid (dit valt onder extra aanbod huisartsenzorg).

Signalering van de kwetsbare ouderen start met het wegen van signalen uit de omgeving en vroegsignalering. Hiermee wordt de stepped care methodiek in gang gezet (klein beginnen, indien nodig grootser aanpakken). Of en op welke schaal er moet worden opgeschaald is afhankelijk van wensen en behoeften van ouderen en diens mantelzorgers: ervaren zij dat er sprake is van kwetsbaarheid. Dit wordt verkend in **stap 2: gesprek met de oudere en mantelzorger**.

Vroegsignalering in de huisartsenpraktijk (extra aanbod huisartsenzorg)

Met screeningsinstrumenten kun je de kwetsbaarheid van ouderen opsporen en benader je ouderen op een systematische manier. Een prima methode om kwetsbare ouderen te selecteren, ook als ze zorg mijden. De instrumenten zijn o.a. gebaseerd op de risicofactoren m.b.t. kwetsbaarheid. [Kijk voor een beschrijving op de website van BeterOud 'Hoe pak je vroegsignalering aan'](#).